

**Crna Gora
UPRAVA CARINA**

IZVJEŠTAJ

**o radu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu
za 2012. godinu**

»Glavni prioritet za sve vlade treba da bude iskorjenjivanje korupcije u carinskoj službi. Ovo čvrsto obavezuje najviše političke i administrativne nivoe na održavanje visokih standarda integriteta u cijeloj javnoj službi, a posebno u carinskoj službi«

Svjetska carinska organizacija

Svjesni da postojanje korupcije može ozbiljno ograničiti sposobnost carinske službe u uspješnom izvršavanju temeljnih zadataka borba protiv korupcije predstavlja prioritet u aktivnostima Uprave carina. Imperativ u radu je održavanje visokog stepena integriteta u službi i na tome se temelji sveukupna politika rada. Primarni cilj je sprječavanje, otkrivanje i sankcionisanje koruptivnih radnji i stvaranje ambijenta i usvajanje standarda koji će smanjiti mogućnost za vršenje koruptivnih radnji.

Antikoruptivna strategija Uprave carina zasniva se na edukativnim, preventivnim i represivnim mehanizmima. Kontinuiranim i dosljednim sprovođenjem sva tri segmenta, održava se visok nivo integriteta carinske službe, a samim tim i dugoročno povećava djelotvornost službe, osigura adekvatan priliv sredstava u državni budžet, smanjuje mogućnost neujednačenog postupanja prema strankama u carinskom postupku, osigurava dosljedna i ujednačena primjena propisa i trgovinskih olakšica, te zaštita i sigurnost građana.

Imajući u vidu postignute rezultate u 2012 godine, i planirane mjere u kontekstu antikorupcijske politike u carinskoj službi Crne Gore, svi parametri relevantni za iskazivanje rezultata ukazuju da se ti zadaci uspješno realizuju. U izvještajnom periodu Uprava carina je unaprijedila sistem kontrola u cilju sprječavanja i otklanjanja okolnosti za nastanak korupcije, neetičkih i neprofesionalnih postupaka, te preduzela konkretne korake jačanja mehanizama unutrašnje kontrole i carinske revizije. Naime, ojačani su kadrovski kapaciteti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i obezbjeđen visok nivo samostalnosti i neutralnosti Odjeljenja za carinsku reviziju i funkcionalnog povezivanja sa carinskom revizijom na terenu. Usaglašene su antikoruptivne procedure i standardi sa EU i međunarodnim standardima i najboljom praksom, usvajanjem novog Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika i formiranjem Etičkog odbora Uprave carina. Sprovedena je politika nulte tolerancije na korupciju i stim u vezi izricanje odgovarajućih sankcija, bez obzira na stečenu materijalnu korist u koruptivnoj radnji i položaj službenika. Sprovedena je kontinuirana rotacija radnih zadataka kao jedna od mjera u sprječavanju korupcije i mogućeg konflikta interesa, što istovremeno doprinosi i razvoju profesionalnih znanja i vještina, kao i pojačana kontrolna aktivnost od strane neposredno pretpostavljenih, vršenjem periodičnih kontrola poštovanja operativnih instrukcija u cilju otklanjanja slabosti u okviru radnih metoda i integriteta zaposlenih. Unaprijeđena je transparentnost putem web stranice www.upravacarina.gov.me. Naime, o realizovanim aktivnostima iz svih segmenata djelovanja, javnost se blagovremeno obavještavala, čime Uprava carina Crne Gore dokazuje da se otvoreno bori protiv korupcije i svih drugih nepravilnosti koje otkrije u radu službe.

Međutim, negativna slika koja je stvorena u javnosti, ukazuje na potrebu ulaganja dodatnih napora, inteziviranje programa i mjera koji bi doprinijeli poboljšanju imidža Carinske službe u javnosti, njene transparentnosti, integriteta i visokog stepena odgovornosti, te izgradnji povjerenja na relaciji Carina – javnost. Sveobuhvatnom borbom protiv korupcije treba postići podizanje svijesti svih učesnika u carinskom postupku, kao i društva, o ovim pojavama i njihovim razlozima, šteti i posledicama koje prouzrokuje, kao i o instrumentima u borbi protiv istih. Naime, da bi antikorupcijska strategija bila uspješna, potrebno je da se bavi ne samo pitanjem primjene zakona i sankcionisanjem, već i prevencijom, kao primarnom u uspješnoj strategiji borbe protiv korupcije.

Implementacija strateških dokumenata

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je rukovodilo, organizovalo i sinhronizovalo aktivnosti organizacionih jedinica Uprave carina u sprovođenju sledećih strateških dokumenata:

- ✚ Inovirani Akcioni plan za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, za period 2010 – 2012. godine
- ✚ Akcioni plan za sprovođenje preporuka iz Mišljenja Evropske komisije
- ✚ Revidirani Akcioni plan o razvoju integriteta u carinskoj službi
- ✚ Godišnji nacionalni program u okviru MAP procesa
- ✚ Program intezivne promocije ostvarenih rezultata u realizaciji obaveza utvrđenih inoviranim Akcionim planom za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala
- ✚ Upitnik MONEYVAL-a, u vezi sa Izveštajem o progresu iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma

Inovirani Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, za period 2010 – 2012. godine

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu sačinilo je i dostavilo, putem softverske aplikacije, **Izveštaj o realizaciji mjera iz Inoviranog Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (2010 – 2012.)**, za period **jul – decembar 2011. godine i januar – jun 2012. godine**, kao i **Informaciju o antikorupcijskim kampanjama i istraživanjima javnog mnjenja o korupciji u 2012. godini**.

Putem softverske aplikacije Uprave za antikorupcijsku inicijativu blagovremeno se dostavljaju **statistički podaci o prijavama korupcije i daljim postupcima**¹.

U cilju evaluacije Strategije tj. procjene do sada ostvarenog u pogledu realizacije ciljeva postavljenih u Strategiji i mjera u pratećem Akcionom planu, u julu 2012 godine, održan je sastanak sa g-đom Marijanom Trivunović, ekspertom EK. Tema sastanka bila je Plan integriteta Uprave carina, kao i realizacija mjera definisanih Akcionim planom za sprovođenje Strategije i tokom sastanka pohvaljeni su dosadašnji uloženi napori ove Uprave u kontekstu borbe protiv korupcije i integriteta.

Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala na VIII sjednici, održanoj 06.04.2012.godine, na osnovu Izveštaja EK o napretku Crne Gore za 2011.godinu, iz oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, usvojila je preporuke državnim organima i institucijama, koje proizilaze iz Izveštaja, a koje nijesu predviđene Inoviranim Akcionim planom za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Imajući u vidu navedeno, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu dostavilo je UAI **Informaciju o stepenu i načinu realizacije preporuke Nacionalne komisije**, koja je u nadležnosti Uprave carina (preporuka br.25« Tehničke i administrativne kapacitete Carinske službe treba dalje poboljšati, a saradnji sa drugim agencijama za sprovođenje zakona unaprijediti, u cilju efikasnije borbe protiv organizovanog kriminala«).

¹ Detaljnije u okviru represivnih antikoruptivnih mjera

Akcioni plan za sprovođenje preporuka iz Mišljenja Evropske komisije

U cilju pripreme Preliminarnog izvještaja za Evropsku komisiju o ostvarenim rezultatima na planu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu dostavilo je Ministarstvu pravde pregled ostvarenog po mjerama iz Akcionog plana za sprovođenje preporuka iz mišljenja Evropske komisije za oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 1. septembar 2011. godine - 1. februar 2012. godine. Uprava carina prepoznata je, kao jedan od nadležnih organa, u okviru prioriteta Uspostavljanje čvrstog mehanizma za praćenje rezultata u oblasti istraga, gonjenja i pravosnažnih sudskih presuda na svim nivoima – mjera: **»Uspostaviti sistem za obavezno dostavljanje statističkih podataka o prijavama korupcije«**, iz Akcionog plana za oblast borbe protiv korupcije.

Predstavnici Uprave carina, 14.03.2012.g. u prostorijama Poreske uprave, prisustvovali su sastanku sa ekspertskom Misijom Evropske komisije za oblast vladavine prava koja se odnosila na oblast borbe protiv korupcije. Sastanak je imao informativni karakter i odnosio se na međuinstitucionalnu saradnju Uprave carina, Uprave policije, Poreske uprave, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma i Tužilaštva.

Godišnji nacionalni program u okviru MAP procesa

U cilju izrade Izvještaja o implementaciji II Godišnjeg nacionalnog programa (ANP), usvojenom na sjednici Vlade 29. septembra 2011, u okviru MAP procesa, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu izvještavalo je o sprovedenim aktivnostima i ostvarenim prioritetima definisanim Godišnjim nacionalnim programom, koje su u nadležnosti Uprave carina.

Na sjednici Vlade od 12.10.2012.god usvojen je Treći Godišnji nacionalni program (ANP) u okviru Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP), u okviru kojeg su definisane planirane prioritete aktivnosti Uprave carina za period 2012/2013. godinu.

Upitnik MONEYVAL-a u vezi sa Izvještajem o progresu iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma

U cilju sačinjavanja Izvještaja o napretku Crne Gore u oblasti pranja novca i finansiranja terorizma, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu dostavilo je Upravi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma **Informaciju o preduzetim mjerama iz nadležnosti UC, za period 2010 i 2011 godine, u implementaciji datih preporuka iz Upitnik MONEYVAL-a.**

Poglavlje XXIII (pravosuđe i temeljna prava)

Načelnica Odjeljenja za unutrašnju kontrolu Ana Vuletić određena je za člana radne grupe 23-pravosuđe i temeljna prava, Odlukom Vlade o obrazovanju radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23-pravosuđe i temeljna prava (Sl.list 20/12).

Preventivne antikorupcijske aktivnosti

Revidirani Akcioni plan o razvoju integriteta u carinskoj službi

Uprava carina sprovodi Program razvoja integriteta kroz usklađeni plan aktivnosti sadržanih u Revidiranom Akcionom planu o razvoju integriteta u carinskoj službi. Cilj realizacije Akcionog plana jeste sprovođenje procedura i standarda koji pospješuju i promovišu integritet carinske službe, a ujedno i smanjuju rizik od korupcije. Na osnovu Izveštaja svih organizacionih jedinica tj. obaveznika obavještavanja, usvojeni su **Godišnji izvještaji o realizaciji mjera iz Revidiranog Akcionog plana o razvoju integriteta u Carinskoj službi Crne Gore za 2011. i 2012 godinu** i objavljeni na sajtu Uprave carina www.upravacarina.gov.me

U okviru **Twining projekat IPA 2010** pod nazivom „**Podrška implementaciji antikorupcijske Strategije i Akcionog plana**“ Uprave za antikorupcijsku inicijativu, Uprava carina je uključena u komponentu 4, koja se odnosi na pripremu i implementaciju analize rizika korupcije i planova integriteta organa državne uprave koji su najizloženiji korupciji. Ove aktivnosti podrazumijevaju izradu smjernica za razvoj planova integriteta, kao i sprovođenje analize rizika i revidiranje postojećeg Plana integriteta Uprave carina.

U organizaciji UAI, u novembru 2012.god Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je učestvovalo u definisanju i izradi **Smjernica za izradu planova integriteta**, kojima se utvrđuje okvir, postupak i način pripreme, donošenja i sprovođenja plana integriteta za sve organe Državne uprave u skladu sa članom 68. Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl.list Crne Gore“, broj 50/11).

Unapređenje regionalne saradnje

U izvještajnom periodu, intezivirana je saradnja unutrašnjih kontrola carinskih službi regiona, uspostavljanjem **Contact Points**, te u skladu sa tim razmjena iskustava u implementaciji postojećih i planiranih antikoruptivnih mjera, analize oblasti rizika, strategija prevencije, sprječavanja i otkrivanja koruptivnih radnji.

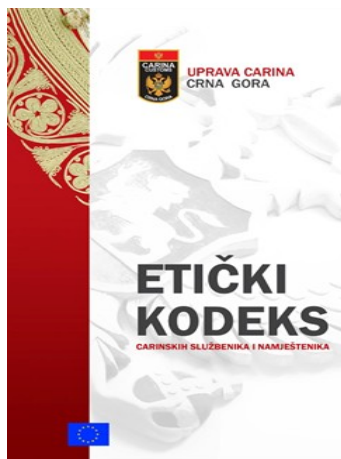
Saradnja sa međunarodnim organizacijama

Imajući u vidu preporuke Evropske Komisije o potrebi ulaganja dodatnih napora carinske službe kako bi se efikasno spriječila i otkrila korupcija i ostala nedozvoljena ponašanja, Uprava carina je prema Svjetskoj carinskoj organizaciji odredila prioritetne oblasti i to: razvoj ljudskih resursa i profesionalnih standarda, upravljanje rizikom, borba protiv carinskih prevara i razvoja integriteta u cilju unapređenja zakonodavnih i institucionalnih mehanizama u borbi protiv korupcije u skladu sa standardima, smjernicama i preporukama Svjetske carinske organizacije. Dogovorena je konkretna saradnja i podrška tokom 2013 godine, pružanjem ekspertske pomoći WCO u sprovođenje analize rizika i revidiranje postojećeg Plana integriteta Uprave carina, u skladu sa najvišim standardima i aktuelnim trendovima Svjetske carinske organizacije, po pitanju jačanja integriteta carinskih službenika.

Takođe je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu, Svjetskoj carinskoj organizaciji, dostavilo Informaciju o realizovanim aktivnostima ove Uprave po pitanju integriteta, koja će biti objavljena u **WCO Newsletter on integrity**.

Etički kodeks carinskih službenika i namještenika

Svrha carinske etike je razviti carinsku službu koja garantuje da svi službenici poštuju vladavinu prava i obavljaju svoje dužnosti na pravedan, nepristrasan, iskren, pouzdan, uljudan i stručan, ali odlučan način².

Polazeći od Etičkog kodeksa državnih službenika i namještenika i ZODSN, specifičnostima koje proizilaze iz nadležnosti carinske službe i preporukama za unapređenje ovog pitanja, Uprava carina je, u julu 2012.g., usvojila Etički kodeks carinskih službenika i namještenika koji je u primjeni od 01. januara 2013.g. Po prvi put, stepen i kvalitet implementacije Kodeksa pratiće Etički odbor, sastavljen od predsjednika i dva člana iz redova carinskih službenika, kao i jedan predstavnik sindikalne organizacije Uprave carina i predstavnik iz NVO sektora koji se bavi zaštitom ljudskih prava i sloboda. Etičkim Kodeksom uređena su pitanja zakonitosti, nepristrasnosti, profesionalnih standarda i odgovornosti carinskih službenika, primanja poklona, konflikta interesa... Kodeks sadrži i čitav niz praktičnih mjera koje je potrebno preduzeti kako

bi se osiguralo da su postupci carinskih službenika u skladu sa propisima ili odredbama ovog Kodeksa. Naime, propisani su Obrasci koji čine sastavni dio kodeksa i koji definišu procedure vezano za potencijalni i stvarni konflikt interesa, primanje poklona, prijavu imovine. Takođe je uspostavljen sistem internih sankcija za nedozvoljena ponašanja carinskih službenika. Naime, carinski službenik disciplinski je odgovoran za povredu standarda i pravila ponašanja utvrđenih ovim Etičkim kodeksom, u skladu sa Zakonom.

Imenovan Etički odbor Uprave carina

Dana 21.09.2012.g. u skladu sa Etičkim kodeksom, Direktor Uprave carina imenovao je Etički odbor Uprave carina u sastavu: predsjednik EO Radivoje Pejović, Siniša Bjeković, predstavnik nevladinog sektora, Radoje Bošković i Sonja Kovačević, carinski službenici i Tatjana Vujisić, predstavnica Sindikalne organizacije. Zadatak Etičkog odbora je praćenje primjene Etičkog kodeksa i davanje sugestija u implementaciji etičkih standarda u konkretnim situacijama. Etički odbor ima važnu ulogu u očuvanju i jačanju integriteta carinske službe kroz poštovanje moralnih principa i društvene odgovornosti i svojim autoritetom djeluje u pravcu

promovisanja etičkih principa i vrijednosti sadržanih u novom Etičkom kodeksu carinskih službenika i namještenika.

² „CUSTOMS BLUEPRINT – PUT KA MODERNOJ CARINSKOJ SLUŽBI“ Evropska komisija

Promocija Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika

U cilju promocije, razmjene iskustava i dobre prakse u oblasti primjene etičkih i profesionalnih standarda i pravila ponašanja službenika i namještenika, u oktobru 2012 godine, Uprava carina je organizovala **Konferenciju “Promocija Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika”**. Konferencija je okupila predstavnike državnih organa zaduženih za preventivno i represivno djelovanje u borbi protiv korupcije, a eksperti iz naše zemlje i okruženja prenijeli su znanja i iskustva u ovoj oblasti. Konferenciju su otvorili direktor Uprave carina Vladan Joković, direktorica UzK Svetlana Vuković i pomoćnik direktora UAI Nina Krgović. Tokom Konferencije prezentirani su primjeri institucionalnih iskustava i dobre prakse u Crnoj Gori, kroz izlaganja predstavnika Vrhovnog državnog tužilaštva, Uprave policije, Privredne komore i Uprave carina.

Kako ključni segment preventivnog djelovanja predstavlja održavanje visokog nivoa etičnosti carinske službe, to prije svega podrazumijeva efikasnu implementaciju Etičkog kodeksa carinskih službenika. S tim u vezi, Uprava carina je otpočela kampanju **“Dosljedne implementacije odredbi Etičkog kodeksa i odlučne borbe protiv korupcije”** koja ima za cilj upoznavanje carinskih službenika na terenu sa preventivnom ulogom Kodeksa, kao i sankcijama koje su propisane u slučajevima kršenja radnih obaveza i odredbi Kodeksa. S tim u vezi, predsjednik Etičkog odbora i načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, održali su niz sastanaka sa službenicima Graničnih prijelaza.

Uz kvalitetnu implementaciju odredbi Etičkog kodeksa i transparentan odnos prema javnosti, prostor za koruptivne aktivnosti se značajno sužava. U tom pravcu, od velikog značaja je i saradnja sa drugim državnim organima, pa su službenici upoznati sa kampanjom Uprave za antikorupcijsku inicijativu »**Prijavi korupciju, uvijek postoji način**«, u kojoj učestvuje i Uprava carina. U okviru ove kampanje Carinarnicama je distribuirano 20 postera i 250 lifleta na kojima su navedeni brojevi telefona državnih organa na koje građani mogu prijaviti korupciju nadležnim organima, sa ciljem podsticanja većeg i efikasnijeg učešća građana u borbi protiv korupcije. Takođe su, u okviru antikorupcijske kampanje u realizaciji Uprave za antikorupcijsku inicijativu, pod nazivom »**Ni centa za mito**«, dostavljeni flajeri svim Carinskim ispostavama kao i neposrednim obilascima graničnih prijelaza, od strane službenika Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i predstavnika Etičkog odbora.

Okrugli sto "Uticao Etičkog kodeksa na smanjenje korupcije u privatnom sektoru"

Predstavnici Uprave carina, službenici Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i predsjednik Etičkog odbora, učestvovali su na Okruglom stolu "Uticao Etičkog kodeksa na smanjenje korupcije u privatnom sektoru", koji je održan, 27.11.2012.godine, u organizaciji Uprave za antikorupcijsku inicijativu i Privredne komore. Istaknut je značaj privatnog sektora u efikasnoj implementaciji odredbi Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika, kroz podizanje svijesti i jačanje podsticaja fizičkim i pravnim subjektima da prijave sve uočene nepravilnosti. To

podrazumijeva dobru saradnju sa privatnim sektorom, kojoj Uprava carina stavljaajući akcenat na transparentnosti u svom radu, posvećuje posebnu pažnju.

Okrugli sto »Međuinstitucionalna saradnja u prevenciji korupcije«

Predstavnici Uprave carina učestvovali su na okruglom stolu, održanom 18.decembra 2012.godine, na temu: Međuinstitucionalna saradnja u prevenciji korupcije. Predsjednik Etičkog odbora Uprave carina, Radivoje Pejović je prezentovao iskustva Uprave u oblasti prevencije korupcije, kao prvog državnog organa koji primjenjuje institut integriteta. Pejović je govorio o planiranim aktivnostima u kontekstu integriteta, novom Etičkom kodeksu carinskih službenika i namještenika i radu Etičkog odbora, a predstavio je i primjere

dobre prakse u međuinstitucionalnoj saradnji Uprave carina u ovoj oblasti. Na okruglom stolu su učestvovali predstavnici državnih organa u čijoj je nadležnosti prevencija korupcije, predstavnici Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, Ambasade Kraljevine Norveške i UNDP Regionalnog centra iz

Bratslave. Okrugli sto je organizovala Uprava za antikorupcijsku inicijativu, uz podršku Kancelarije Programa za razvoj Ujedinjenih nacija u Podgorici.

Represivne antikorupcijske aktivnosti

Uprava carina preduzima mjere u otkrivanju i sprječavanju unutrašnjih prevara i korupcije, te s tim u vezi iniciranje disciplinskih i drugih postupaka. Efikasna saradnja Uprave carina sa državnim organima, na suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala, ostvaruje se kroz sporazume sa USPNFT, Tužilaštvom, Upravom policije i PU, kao i kroz učešće u radu Specijalnog istražnog tima. Uprava carina ostvaruje dobru saradnju i sa susjednim carinskim službama, na osnovu bilateralnih Sporazuma i Protokola, i međunarodnim organizacijama.

Kontrolne aktivnosti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu

U dijelu sprovedenih unutrašnjih kontrola u vezi sa povredama radnih obaveza počinjenih od strane carinskih službenika i iniciranje disciplinskih i drugih postupaka, u izvještajnom periodu Odjeljenje za unutrašnju kontrolu sprovelo je **13 istraga**. Nakon sprovedenog postupka provjera, u **6 slučajeva**, izvršene kontrole imale su za rezultat konstatovanje izvjesnih propusta ili nezakonitosti u postupanju carinskih službenika. U ovim slučajevima, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu naložilo je neposrednim rukovodiocima organizacione jedinice Uprave carina da preduzmu zakonske mjere u cilju **pokretanja disciplinskog postupka protiv 9 carinskih službenika**, zbog osnovane sumnje da su počinili teži disciplinski prekršaj iz čl.59 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (Sl.list RCG br.50/08). Po osnovu **2 istrage** dat je prijedlog za prosljeđivanje predmeta **Državnom tužiocu** na ocjenu i odlučivanje o eventualnom postojanju elemenata krivičnog djela u radnjama i postupanju carinskih službenika..

U cilju efikasnijeg obavljanja radnih zadataka, gdje se ukazala potreba, date su preporuke rukovodiocima organizacionih jedinica.

Prijave građana na rad i postupanje carinskih službenika sa koruptivnim elementima

Uprava carina ima uspostavljen sistem prijave koruptivnih radnji putem **»Otvorene linije«**. Građani putem broja telefona **080081333** mogu anonimno dostaviti pritužbe po bilo kojem pitanju iz nadležnosti Uprave carina. Svi pozivi su **besplatni i strogo povjerljivi**. Broj se nalazi na web stranici Uprave carina, gdje se sva zainteresovana lica mogu upoznati i sa ostalim projektima, aktivnostima, izvještajima, pravilnicima i drugim značajnim informacijama vezano za carinsku službu.

Svi podnosioci prijave bivaju obavješteni o rezultatima provjera i preduzetim mjerama.

U toku 2012.g. upućeno je **5 prijava** građana na rad i postupanje carinskih službenika sa koruptivnim elementima, od čega su 4 prijave upućene preko Carinske otvorene linije (ukupan broj poziva preko Otvorene carinske linije je 33) i jedna prijava je podnijeta u pisanoj formi.

Po osnovu dvije prijave dostavljeni su predmetni spisi Vrhovnom državnom tužiocu, na ocjenu i odlučivanje o eventualnom postojanju elemenata krivičnog djela u radnjama i postupanju carinskih službenika.

Po osnovu tri prijave, u postupku izvršenih provjera nijesu utvrđene činjenice i dokazi koji bi ukazivali na postojanje disciplinske ili druge odgovornosti carinskih službenika.

U izvještajnom periodu nije bilo prijava korupcije od strane zaposlenih.

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu, dana 26.03.2012.g. u radio emisiji "**Čiste Ruke**", koju »Antena M« realizuje u saradnji sa Upravom za antikorupcijsku inicijativu, promovisalo je Carinsku otvorenu liniju, kao i antikoruptivne mjere koje sprovodi Uprava carina.

Disciplinski postupci

U 2012 godini, zbog počinjenog težeg disciplinskog prekršaja iz člana 59 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG«, br. 50/08, 86/09 i 49/10)– neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza, **za 12 službenika izrečena je disciplinska mjera - novčana kazna u iznosu od 20% do 30% zarade** isplaćene za mjesec u kojem je prekršaj počinjen.

Zbog počinjenog težeg disciplinskog prekršaja iz člana 59 stav 1 tačka 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG« br. 50/08, 86/09 i 49/10)- odbijanje izvršavanja naloga ili radnog zadatka, **za 1 službenika izrečena je disciplinska mjera – novčana kazna od 20% zarade** isplaćene za mjesec u kojem je prekršaj počinjen.

Zbog počinjenog težeg disciplinskog prekršaja iz člana 59 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima- zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi, **za 1 službenika izrečena je disciplinska mjera – prestanak radnog odnosa**, dok su **2 službenika** oslobođeni disciplinske odgovornosti za teži disciplinski prekršaj iz člana 59 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG«, br. 50/08, 86/09 i 49/10)- neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza.

Krivične prijave protiv carinskih službenika zbog sumnje na koruptivna krivična djela

U 2012 godini:

- jednom službeniku Uprave carina, određen je pritvor rješenjem Višeg suda u Podgorici Kris.br.8/12 od 31.03.2012.godine, zbog produženog krivičnog djela primanje mita u pomaganju iz čl.423 st.2 u vezi čl.25 i čl.49 KZ.

- protiv jednog službenika Uprave carina pokrenut je krivični postupak zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja

Za 10 službenika i namještenika ovog državnog organa, u toku je krivični postupak, (koji su pokrenuti 2010) i to zbog:

- krivičnog djela zloupotreba službenog položaja iz čl. 416 st,1KZ u vezi čl.116 Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika.

- krivičnog djela zloupotreba službenog položaja u podstrekavanju iz čl. 416 st. 1 u vezi čl.24 st.1 Krivičnog zakonika u vezi čl.116 Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika

- krivičnog djela primanje mita iz člana 423 st.2 Krivičnog zakonika,

- krivičnog djela davanja mita u podstrekavanju iz čl. 424 st. 1 u vezi čl.24 st.1 Krivičnog zakonika,

- krivičnog djela primanje mita iz čl.423 st.1 Krivičnog zakonika,

- krivičnog djela primanje mita iz čl.423 st.2 Krivičnog zakonika

U toku 2009.godine pokrenut i jedan krivični postupak za 1 službenika zbog kriv.djela krađa, koji je u toku.

Edukativne antikorupcijske aktivnosti

U cilju jačanja stručnih i administrativnih kapaciteta Uprava carina je izradila Strategiju obuka, koja je u saglasnosti sa najboljim iskustvima iz prakse Evropske unije. Strategija predstavlja pitanje od posebnog značaja za rad ove Uprave i definise dugoročni plan obuka kako za carinske službenike, tako i za predstavnike privrednog okruženja, vezano za poznavanje osnovne carinske djelatnosti, kao i pitanje carinske etike i borbe protiv korupcije. Realizacija navedenih aktivnosti i ostvarivanje predviđenih ciljeva podrazumijeva kontinuirana ulaganja u ljudske resurse čemu se u Upravi carina posvećuje posebna pažnja. U cilju prikupljanja najbolje prakse iz zemalja Evropske unije, kao i susjednih zemalja organizuju se brojne obuke za naše službenike u zemlji i inostranstvu.

Službenici Uprave carina u saradnji sa Upravom za kadrove, drugim državnim organima i međunarodnim organizacijama, pohađali su niz obuka/seminara na temu integriteta, borbe protiv korupcije i etike i to:

- Seminar na temu: „Lični i institucionalni integritet“ u organizaciji Uprave za kadrove, OSCE, UNDP i Centra za obuku nosilaca pravosudne funkcije, pohađao jedan službenik;
- Seminar na temu: „Borba protiv korupcije“ u organizaciji Uprave za kadrove;
- Seminar na temu: „Građenje integriteta i borba protiv korupcije u carinskoj službi“ u organizaciji TAIEX (Biro za tehničku pomoć i razmjenu informacija, u okviru Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije);
- Seminar na temu: „Etički kodeks“ u organizaciji Uprave za kadrove i Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave;
- Seminar na temu: „Antikorupcija u javnoj upravi“ u organizaciji ReSPA;
- Seminar na temu „Antikorupcija u graničničnim i carinskim službama“ u organizaciji Misije OSCE Tadžikistan u Dušanbeu- Tadžikistan.
- Regionalna konferencija na temu: „Etika u postupanju državnih službenika i namještenika“ u organizaciji ReSPA i Uprave za kadrove;
- Konferencija povodom Twining projekta IPA 2010 na temu: „Podrška implementaciji antikorupcijske strategije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije“ u oragnizaciji Uprave za antikorupcijsku inicijativu;

U okviru carinskih kurseva, vezanih za poznavanje osnovne djelatnosti, uključene su i teme vezane za carinsku etiku i integritet. U izvještajnom periodu organizovan je jedan carinski kurs koji je pohađalo 27 službenika, kojima su prezentirana načela, standardi i pravila etičkog ponašanja carinskih službenika.

Imajući u vidu preporuke Evropske Komisije o potrebi ulaganja dodatnih napora carinske službe, kako bi se efikasno spriječila i otkrila korupcija i ostala nedozvoljena ponašanja, Uprava carina preduzela je konkretne korake u tom cilju.

Naime, u 2012 godini Uprava carina je unaprijedila administrativne i operativne kapacitete kontrolnih mehanizma, na svim nivoima djelovanja, kao i postojeće procedure i metode rada, u cilju spriječavanja i otklanjanja okolnosti za nastanak korupcije, neetičkih i neprofesionalnih postupaka.

Puna posvećenost Uprave carina Crne Gore u borbi protiv korupcije i jačanju integriteta službe, dobila je svoj konkretan izraz u novom Etičkom kodeksu carinskih službenika, uspostavljanjem većeg nivoa profesionalne odgovornosti i nulte tolerancije prema korupciji. Prvi put je imenovan Etički odbor, čiji je cilj promovisanje etičkih principa i vrijednosti, kao i praćenje sprovođenja odredbi Etičkog kodeksa.

Uprava carina je takođe, u cilju unapređenja implementacije Kodeksa i antikoruptivnog djelovanja u svim područjima funkcionisanja, u postupku postavljenja četiri Povjerenika za etiku, koji će biti zaduženi za praćenje primjene Etičkog kodeksa u okviru Carinarnica.

O svim pitanjima i nedoumicama u vezi etičkog, ispravnog i propisanog ponašanja službenika, zatim razrješavanje konkretnih etičkih dilema, pružanje pomoći u tumačenju načela Etičkog kodeksa i iskazivanja potreba za edukacijom na temu Kodeksa, integriteta i borbe protiv korupcije službenici se mogu obratiti Povjereniku za Etiku.

Uz kvalitetnu implementaciju odredbi Etičkog kodeksa i transparentan odnos prema javnosti, prostor za koruptivne aktivnosti se značajno sužava. U tom pravcu, uspostavljanjem Povjerenika za etiku, unaprijediće se i saradnja sa privatnim sektorom, tumačenjem i rješavanjem pojedinačnih situacija iz oblasti etičkog ponašanja carinskih službenika.